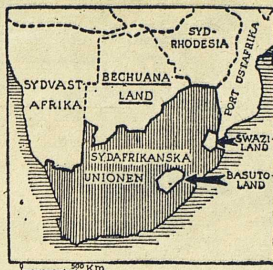

Churchills nej till Malan

Sydafrika har sedan länge begärt att de tre brittiska protektoraten Bechuanaland, Basutoland och Swaziland skulle överföras till dess styre. Det är från flera synpunkter ett naturligt krav. Basutoland ligger som en enklav i Sydafrikas territorium, Swaziland har, bortsett från en kort gräns mot Portugisiska Östafrika, samma position, och Bechuanaland är till större delen omgivet av sydafrikanskt område, om man till Sydafrika räknar även den förutvarande tyska kolonin mandatområdet Sydvästafrika. Då den sydafrikanska staten bildades utgick man från att protektoraten småningom skulle anslutas till denna stat; någon bestämmelse härom gavs emellertid inte, och det fastslogs att överförande ej kunde ske utan rådfrågning av den infödda befolkningen. År 1939 tycktes ett avtal om protektoratens införlivande med Sydafrika vara nära förestående; saken blev emellertid bordlagd på grund av kriget. De ekonomiska förbindelserna mellan protektoraten och Sydafrika är intima. Av Basutolands befolkning på bortåt 600.000 (varav blott ett par tusen vita) arbetar 75.000 i gruvorna i Witwatersrand; även från Bechuanaland och Swaziland (med 300.000 respektive 200.000 invånare, så gott som alla svarta) kommer många arbetare till Sydafrika.

Nationalistledaren Malan har flera gånger tagit upp saken i tal och samtal med brittiska representanter; han har förklarat att protektoraten i varje fall måste överföras under den femårsperiod (till 1958) för vilken regeringens mandat gäller. Hans senaste aktion är mera direkt. I båda kamrarna har resolutioner genomdrivits som går ut på att förhandlingar omedelbart skall upptas med den brittiska regeringen i syfte att få protektoraten införlivade med Sydafrika. Oppositionspartiet, United Party, vägrade att medverka till dessa beslut, ehuruval det intar principiellt

De tre brittiska protektoraten Bechuanaland, Basutoland och Swaziland, som premiärminister Malan vill införliva med Sydafrikanska unionen.

samma ståndpunkt som regeringen. Vad man sade sig ogilla var Malans bryska metoder. I realiteten torde emellertid detta av de brittiska invandrarna dominerade parti stå tveksamt till protektoratens överförande under nationalistregeringens tid; oppositionsledaren Strauss antydde att den infödda befolkningens bifall till en ändring borde inhämtas.

Redan innan det sydafrikanska parlamentet behandlat saken sade den brittiska regeringen ifrån att den inte kunde vika för Malans krav. "Det kan inte bli fråga om att Hennes Majestäts regering för närvarande ger sitt bifall till att Basutoland, Bechuanaland och Swaziland överförs till Sydafrikanska unionen", förklarade Churchill i underhuset under allmänt bifall. Debatten i båda husen visade att regeringen kunde räkna på kompakt understöd, även om man från arbetarpartiets sida önskade ett ännu skarpare avståndstagande från Malans planer. Det finns intet tvivel om att den engelska hållningen är bestämd av ovilja mot den sydafrikanska raspolitiken och av hänsyn till de infödda i protektoraten. Det är notoriskt och har i skilda sammanhang offentligt klarlagts att de infödda med skräck tänker på möjligheten att komma under den sydafrikanska nationalismens välde. Någon genomförd självstyrelse har de visserligen inte i protektoraten (ehuru s. k. indirekt styre genom ärtliga hövdingar i stor utsträckning tillämpas), men deras ställning är ojämförligt friare än de av den vita minoriteten undertryckta rasernas i Malans Sydafrika.